DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

PLEURITIDE,

QUAM

AUSPICE DEO OPT. MAX.

Auctoritate Magnifici D. Rectoris,

M. GERARDI de VRIES,

Philoſophiæ Doctoris, ejuſdemque Facultatis in Illuſtri Academiâ Ultrajectinâ Profeſſoris Ordinarii,

NEC NON

Ampliſſimi Senatus Academici Conſenſu, Nobiliſſimæque Facultatis MEDICÆ Decreto,

PRO GRADU DOCTORATUS

Summiſque in MEDICINA Honoribus, & Privilegiis, ritè & legitimè conſequendis,

Eruditorum examini ſubjicit

JOHANNES GROENVELT, HORNA-BATAV.

Ad diem 23. Julii, horis locoque ſolitis.

TRAJECTI ad RHENUM,

Ex Officinâ FRANCISCI HALMA, Academiæ Typographi, cIↄ Iↄc xcii.

Ampliſſimis, Graviſſimis, Spectatiſſimiſque
VIRIS,

D. D. JACOBO à FOREEST, J.U.D.
Senatori, atque Conſuli Reipublic. Hornanæ ſpectatiſſimo; ibidemque D. D. Ordin. ex collegio illuſtr. ac præpot. D. D. Hollandiæ & Weſtfriſiæ in partem borealem Secretario ſolertiſſimo, vigilantiſſimo.

D. D. ALLARDO MERENS, J.U.D.
civitatis ejuſdemque Viro Conſulari, meritiſſimo. Dominis ac viris mihi indies honorandis, colendis.

UT ET

Clariſſimo, variaque ſcientiæ, experientiæ praxeoſque dexteritate conſpicuo VIRO,

D. D. JACOBO VALLAN. M. D.
atque in illuſtri Trajectino Lycæo, praxeos & inſtit. Med Profeſſ. Ordinar. præceptori atque Promotori meo fideliſſimo chariſſimo, de ſtudiis meis, quam plurimum merito, adeoque ad extremum vitæ halitum venerando.

NEC NON

Doctiſſimo reverendoque VIRO,

D. D. JOHANNI BEN, M. D.
inter Hornanos practico feliciſſimo, celeberrimo, cognato ſuo honorando.

Haſce Theſes inaugurales in debitæ obſervantiæ ſignum
offert
JOHANNES GROENVELT, Auctor.

WELLCOME LIBRARY INSTITUTE

DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS,
DE
PLEURITIDE.

THESIS I.

PLEURITIS eſt membranæ Pleuræ, muſculorumque intercoſtalium lateralis inflammatio, cum dolore punctorio, febri continuâ, ac reſpiratione difficili.

II.

Partes affectæ ſunt membrana Pleura, muſculique intercoſtales; vix enim poſſibile exiſtit, quin inflammatâ Pleurâ inflammari etiam debeant muſculi intercoſtales, à membrana pleura ſuccincti adeo & contigui; nulla autem neceſſitas urgere videtur,

 affe-

affectum eſſe pulmonem juxta quorundam ſententiam, cum αὐτοπσία in diſſectis cadaveribus pleuritide extinctis contrarium evicit, in quibus pulmonum ſubſtantia plane illæſa fuit. Illud igitur potius ad Peripneumoniam referentes, dicimus de ejus eſſentia minime exiſtere; quales igitur hunc morbum producere aptæ ſint cauſæ in medium ducamus. Inter proximas affectum hunc foventes cauſas non immerito recenſetur ſanguinis ſtagnatio, Ejuſdemque extravaſatio, nec non pororum obſtructio, à quacumque demum cauſa producta, ita ut ſanguini per partes affectas, obſtructaſque circulaturo liber denegetur motus, quo fieri neceſſario aliter nequit, quin materia ibi retenta acris ac acida fiat, atque in definitione tradita Symptomata induci debeant.

III.

Remotiores autem hujus mali cauſæ ſunt ſanguinis coagulatio ac ſtagnatio ab humore acido, acri jam extravaſatione cauſato aut tali exiſtente; nec non nimis frigida corporis intemperies, vel inducta refrigeratio ab aëre externo, ubi corpus calore aut ſudore diffluit, quâ humores inſpiſſantur, illorumque naturalis retardatur motus: imo frigidum cereviſiæ vel alicujus frigidi liquoris hauſtum homini labore vel aliquo vehementiore corporis exercitio defatigato prædicta mala ſæpenumero attuliſſe; practicorum libri abunde tradunt; atque ex altiſſimo

tiſſimo obſervationum puteo haurire licet.

IV.

Reſtat igitur ejus cauſis enodatis, ut nos ad ſigna, quæ hunc affectum ab aliis dignoſcere docent, accingamus; illa *Pathognomonica* exiſtunt *dolor lateris punctorius*, ortum ducens ex materia acri Pleuræ, muſculorumque membranas continuo ſtimulante & vellicante, atque adeo propter continui nervorum ſolutionem, vel nimium motum, triſtem menti ſenſationem ſive dolorem offerente: *Punctorius* ille eſt, partim à fibrillarum nervearum diſtentione, partim ab impulſu ſanguinis fervidioris non ſatis libere propter obſtructiones pororum, tubulorumque tranſeuntis.

V.

Secundum Pathognomonicum ſignum exiſtit *reſpirandi difficultas*, quæ ob inflammationis tumorem thoracis muſculos dilatationi inſervientes adeo comprimit atque angit, ut thorax inde ſufficienter dilatari, atque reſpiratione ſatis liberâ contrahi nequeat.

VI.

Tertium atque ultimum Pathognomonicum ſignum exiſtit *febris continua*, quę pro materia peccante,

MED. CHIR. SOC.
ABERDEEN.

aut vehemens aut mitis eſt, ſuaſque exercet tragedias; prout enim ſanguinis circulatio plurimas in mixtura perturbatorum & inflammatorum humorum particulas ſecum rapuerit, atque ad cor deduxerit. hæc febris etiam determinari poteſt; *continua* vero hæc febris eſt, quia ejus fomes & ratione partium fluidarum & ſolidarum læſarum continuo ſuppeditatur; accedit interim *tuſſis* à materia hac acri producta, fiſtulamque pulmonalem acrimonià ſua continuam ad irritationem irritare valente, unde ſpirituum animalium influxus vehemens & inordinatus in has partes, & muſculos exſpirationi inſervientes concitatur, motuſque convulſivus oritur, atque aër celerius per anguſtias cum ſonitu expellitur, atque tuſſis producitur; quod ſi in iſta aëris violenta expulſione ſimul humor aliquis ſecernatur, extundatur, & evacuetur *ſputum* apparet, pro varia humoris conſtitutione, atque glandularum & tubulorum, ex quibus expellitur, conditione varium in conſiſtentia, colore, ſapore, quantitate, tempore, &c.

VII.

Cæterorum phænomenorum deductione propter brevitatem neglecta, atque differentiis, quæ bene multæ ab authoribus recenſentur, præteritis, tranſeo ad ſigna prognoſtica.

VIII. Mor-

VIII.

Morbus hic, ſi quis alius periculo non vacat, cum inter morbos acutos merito annumeretur. Melior tamen in eo ſpes verſatur ſi ſputa ſtatim appareant, uti illud recte annotavit medicorum princeps *Hippocrates Aph.* 12. *S.* 1. *in pleuriticis Sputum ſi ſtatim appareat veniente morbo abbreviat.* indicat enim & mitiorem eſſe materiam, & facilius expectorantibus medicamentis excerni poſſe: malum è contra indicat ubi ſputa retinentur, fixius enim adhærere ſignum præbet; unde facile Empyëma induci poteſt notante illud etiam *divino Sene Aphor.* 8. *Sect. V. qui Pleuritici facti non repurgantur ſuperne in quartuordecim diebus, his in ſuppurationem convertitur.; niſi forſan talis excretio per urinas ſequeretur*; de reliquis ſignis prognoſticis bonis aut malis videri poteſt *Hippoc. in Coac.* 111. *N.* 124. *&c.*

IX.

Indagavimus hactenus morbi, naturam ejuſque Theoriam ob oculos poſuimus; præcipua ejus pars quæ homini hiſce in anguſtiis verſanti priſtinam adfert valetudinem, videlicet curandi methodus adhuc ſupereſt, quæ, pro ut materia vel vires vel circumſtantiæ ſuadent, maximam varietatem inducit, ac ratione ætatis temporis &c. conſideranda exiſtit.

qui

qui porro hic tractandus eſt morbus ex indicationibus curativis peti poteſt.

X.

Illæ igitur hic ut in omni inflammatione ſeſe offerunt, nimius videlicet, ad partem affluxus impediendus, humor ipſe ſtagnans reſolvendus, partes obſtructæ aperiendæ, nec non acrimonia temperanda, mitigandaque exiſtit: materia fixa ſuppuranda poſteaque idoneis pectoralibus expectoranda: quibus indicationibus quomodo ſatisfieri poſſit per compendium brevitati ſtudens docebo.

X I.

Sanguinis detractio, cum quantitatem nimium fervorem, & impetuoſum ad partem motum ſpectet, recte inſtituitur in principio; in latere affecto celebranda, & pro rei exigentia & circumſtantiis quandoque pluries iteranda, habitâ diligenti virium ægri ratione. Purgantia hoc rerum ſtatu locum inveniunt nullum; alvus ſi dura ſit, ea clyſtere emolliente recte ducitur.

X I I.

Hiſce ita ex arte præmiſſis adhibitiſque, utiliter exhibentur medicamenta, quæ ſanguinis fervorem, & af-

& affluxum ad partem inhibere, alio determinare, & acrimoniam præſertim acidam temperare; doloreſque mitigare valent. Recte igitur in morbi principio narcotica medicamentis diſcutientibus & ſpecificis juſta doſi & ex ratione adduntur, cum & nimium impetuoſumque ſanguinis orgaſmum cohibere, doloreſque obtundere poſſint. Hunc in finem parari poſſunt mixturæ ex Aqua Flor. papav. rhead. Scabioſæ Card. Bened. Hyſſop. Tuſilag. Petroſel. Fœnicul. plantag. &c. additis ſimul concentrantibus acidumque infringentibus, uti ſunt, ocul. Canc. antim. diaphor. Corallia, Margarit. conchæ præparat. mandibul. piſcis Lucii; &c. cum laudani Opiati grano uno aut altero, & Syrupo papaveris rhead. &c. mixtis, ex quibus præſcriptis pro neceſſitatis urgentia mixtura parari poteſt, cujus ſubinde uſus ſit cochlearia duo aut tria, ad doloris mitigationem, & lenem diaphoreſin; interim expectoratio minimè eſt negligenda, ſed utpote maxime neceſſaria promovenda. Iſti ſcopo ſatisfaciunt decocta ex radicibus Althææ, Apii, Bardanæ, chynæ, Glycyrrhis. &c. additis Herbis expectorantibus. uti ſunt capill. vener. Botryos, Hyſſop. Pulmonariæ, pyrolæ, Saniculæ, ſcabioſæ, Tuſſilag., Veronicæ, Violariæ, Flores Papav. Rhead. Hord. mundat. &c. ex quibus ratione exigentiæ, & neceſſitatis confici poteſt decoctum, & de colato ſæpius hauſtum patiens ſumat. Conveniunt interea Julapia, ex Taraxaco cum toto, Flor. Pap. Rhead. Glycyrrhiz. vel ex Aqua Hordei, ſale prunell. & ſyr.

papar. erratic. confecta, quæ ægri ſitim ſanguiniſque fervorem exſtinguere, & temperare potis ſunt.

X I I I.

Eundem in finem quoque emulſiones convenire poſſunt, illæ enim ſæpe aut diaphoreſin promovent aut urinas cient, quæ evacuatio hoc in morbo ſæpe plurima ad perficiendam curam præſtat. cujus veritatem argumenta Pleuriticorum, in cujus urinis pus obſervare licuit, clare edocent.

X I V.

Traditâ jam morbi curâ, reſtat ulterius procurare, ut bona diæta obſervetur, quæ conſiſtit in rerum ſex non naturalium recto atque legitimo uſu. Aër enim ſit hic calidus, cibus in morbi principio tenuis; ex juſculis, ptiſana, hordeatâ, poſteaque affluxu nimio ſedato, ova ſorbilia, amygdalata &c. conveniunt, omnia acria acida auſterave cane pejus & angue vitanda, potus ſit cereviſia tenuis, vel ex Julapiis ſupraſcriptis; omnes motus majores vitentur, quieſque procuretur; ſomnus liberior concedendus, atque alvi excrementa pro ratione neceſſitatis expellenda, atque omnia animi Pathemata graviora fugienda: hiſce omnibus ita ſecundum artem adminiſtratis, atque obſervatis amiſſæ ſanitatis reſtauratio annuente Divino numine brevi expectanda eſt,

eſt, cujus carente auxilio omnia fruſtra adhibentur; itaque hoc tempore manum de tabula.

COROLLARIA.

I.

Succum pancreaticum in ſtatu naturarali acidum eſſe, negamus.

II.

Idem dictum ſit de fermento ventriculari.

III.

Saliva recte alimentorum menſtruum ſtatuitur.

Fœtus

IV.

Fætûs conceptio non in utero, ſed in ovario fit.

V.

Lac è chylo generari, affirm.

F I N I S.